

Szelence

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám: 52.3371.1

Készítés ideje: 1740 - ES ÉVEK

Készítés helye: Németország (feltehetően)

Anyag: almandin; aranylemez; gyöngyház; lazúrkő; malachit; vérjáspis

Technika: berakás; trébelt

Méretek: szélesség: 5,5 cm
hosszúság: 6,5 cm
magasság: 2,5 cm

A téglatest formájú, aranyból készült szelence forgópántokkal kapcsolódó fedelén mitológiai jelenetet látható: árkádos csarnokban medence szélén egy falikút mellett Venus ül, két puttó társaságában. A doboz alján kagylós, virágos és íves keretelésben mellvéd, rajta virágváza. Balra a tengerből felkelő nap. A dobozka hosszanti előlapján két újabb puttó.

A jelenetek különleges technikai megoldással, luxuskivitelben készültek. Az alakok és a háttér elemei ugyanis domborított és cizellált lemez alá berakott drágakövekből és gyöngyházból állnak. Az ismeretlen művész a testrészek megformálásához fehér achátot használt, ezenkívül almandinnal, lazúrkővel, malachittal és vérjáspissal dolgozott. A szelencét formája alapján az 1740-es évekre datálhatjuk. Ennél a tárgytypusnál ugyanis ekkor volt divatos a hullámos oldal és lekerekített sarok alkalmazása. Díszítésének finomsága alapján a doboz akár Franciaországban is készülhetett volna, ám a francia aranyzelencék mindig jelzetek, így tárgyunk feltehetőleg német ötvös munkája.

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fém 92.
- szerző: Ács Piroska: *Szelencék titkai*. Helikon Kiadó, Budapest, 1994. - Nr. 2. és kép
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 6.64. (Ács Piroska)
- szerző: Ács Piroska: *Szelencedivatok*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1982. - Nr. 9.

